

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae Rhan 2A o Ddeddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 yn galluogi Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, i wneud darpariaeth at ddiben atal, diogelu rhag, rheoli neu ddarparu ymateb iechyd y cyhoedd i fynychder neu ledaeniad haint neu halogiad yng Nghymru.

Mae'r Rheoliadau hyn wedi eu gwneud mewn ymateb i'r bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd a berir gan fynychder a lleadaeniad coronafeirws syndrom anadlol aciwt difrifol 2 (SARS-CoV-2) yng Nghymru. Mae'r Rheoliadau yn gosod gofynion a chyfyngiadau ar unigolion, busnesau ac eraill.

Mae 7 Rhan i'r Rheoliadau.

Mae **Rhan 1** yn darparu y daw'r Rheoliadau hyn i rym am 6 p.m. ar **23 Hydref 2020** ac y deuant i ben ar ddiwedd y dydd ar **8 Tachwedd 2020**.

Mae **Rhan 2** yn gosod cyfyngiadau ar symud a theithio. Mae rheoliad 3 yn ei gwneud yn ofynnol i bobl sy'n byw yng Nghymru aros gartref, oni bai bod ganddynt esgus rhesymol dros ymadael. Yn ogystal, o dan yr amgylchiadau cyfyngedig pan fo pobl yn gallu ymadael â'r cartref, mae cyfyngiad yn rheoliad 4 ar bobl rhag ymgynnull gydag unrhyw berson sydd ddim yn rhan o'u haelwyd. Effaith cyffredinol y darpariaethau hyn yw cyfyngu ar symudiadau pobl sy'n byw yng Nghymru. Yn gyson â hynny, mae rheoliad 5 yn darparu bod angen esgus rhesymol ar bobl sy'n byw tu allan i Gymru er mwyn teithio i Gymru. Mae rheoliadau 6 a 7 yn cyfyngu ar yr amgylchiadau pan fo gan ddisgybl neu fyfyrwr esgus rhesymol dros fynychu mangre ysgol neu sefydliad addysg bellach. Mae rheoliad 9 hefyd yn gwneud darpariaeth bellach sy'n ei gwneud yn drosedd (a gosbir drwy gosb uwch) trefnu digwyddiadau cerddorol mawr sy'n annog pobl i ymgynnull yn anghyfreithlon.

Mae **Rhan 3** yn ymwneud â busnesau a gwasanaethau y mae eu mangreoedd ar agor i'r cyhoedd fel arfer, gan ei gwneud yn ofynnol i lawer ohonynt gau. Mae Rhan 1 o Atodlen 1 yn rhestru'r busnesau hynny a'r gwasanaethau hynny y mae rhaid i'w mangreoedd fod ar gau i'r cyhoedd (er bod rheoliad 11 yn ei gwneud yn glir nad yw hyn yn atal rhai gweithgareddau penodol rhag digwydd yn y fangre). Mae Rhan 2 o Atodlen 1 yn rhestru busnesau a mangreoedd y mae rhaid i'w mangreoedd gael eu cau ond y gall mynediad iddynt gael ei ganiatáu ar sail cyfyngedig. Mae'r rhain wedi eu categorioedd yn fangreoedd sy'n gwerthu bwyd a diod (a restrir ym Mhennod 1 ac y caniateir mynediad cyfyngedig iddynt yn unol â rheoliad 12); mangreoedd sy'n cynnig llety gwesty neu lety gwyliau (a restrir ym Mhennod 2 ac y caniateir mynediad cyfyngedig iddynt yn unol â rheoliad 13); ac eraill (a restrir ym Mhennod 3 ac y caniateir mynediad cyfyngedig iddynt yn unol â rheoliad 14). Mae rheoliad 15 yn darparu eithriad i'r gofyniad i gau sy'n gymwys i fangreoedd busnesau neu wasanaethau a restrir yn Rhan 3 o Atodlen 1. Mae rheoliad 16 yn ei gwneud yn glir, pan fo mwy nag un math o fusnes neu wasanaeth yn cael ei ddarparu yn yr un fangre, nad yw'r mathau o fusnes neu wasanaeth a waharddir gan reoliad 11 (ac a restrir yn Rhan 1 o Atodlen 1) i barhau.

Mae **Rhan 4** yn gwneud darpariaethau at ddiben lleihau'r risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws. Mae rheoliad 17 yn gymwys i "mangre reoleiddiedig" (unrhyw fan sydd ar agor i'r cyhoedd neu lle y gwneir gwaith) ac yn ei gwneud yn ofynnol: (1) i bob mesur rhesymol gael ei gymryd i sicrhau y cynhelir pellter o 2 fetr rhwng personau yn y fangre; (2) i unrhyw fesurau rhesymol eraill gael eu cymryd, er enghraifft er mwyn cyfyngu ar ryngweithio wyneb yn wyneb agos a chynnal hylendid; a (3) i wybodaeth gael ei ddarparu i'r rheini sy'n mynd i fangre neu sy'n gweithio ynddi ynghylch sut i leihau'r risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws. Mae hefyd yn pennu y gall peidio â gwneud gweithgaredd, cau rhan o fangre, caniatáu i staff ynysu a chasglu gwybodaeth gyswllt oddi wrth y rheini yn y fangre fod yn fesurau rhesymol. Mae rheoliadau 18 a 19 yn darparu bod rhaid gwisgo

gorchuddion wyneb ar drafnidaeth gyhoeddus, gan gynnwys tacsis, ac mewn mannau penodol o dan do, yn ddarostyngedig i esemptiadau ac eithriadau a restrir. Mae rheoliad 20 yn darparu i ganllawiau gael eu dyroddi ynghylch cymhwyso'n ymarferol y gofynion a osodir gan y Rhan hon, a rhaid i'r rheini y mae'r gofynion yn gwmwys iddynt roi sylw i'r canllawiau hynny.

Mae **Rhan 5** yn ymwneud â gorfodi'r cyfyngiadau a'r gofynion. Mae rheoliad 21 yn gwneud darpariaeth ynghylch y rheini a gaiff gymryd camau gorfodi, mae rheoliad 22 yn gwneud darpariaeth bellach (yn Atodlenni 2 a 3) ynghylch gorfodi'r angen i gymryd mesurau ataliol o dan reoliad 17, mae rheoliad 23 yn ymwneud â hysbysiadau cydymffurfio, ac mae rheoliad 24 yn ymwneud â phwerau symud a gwasgaru. Mae rheoliad 25 yn ymwneud yn benodol â gorfodi'r gofyniad i wisgo gorchudd wyneb ac mae rheoliad 26 yn ymwneud â phlant. Mae rheoliad 27 yn cynnwys pŵer i fynd i fangre ac mae rheoliad 28 yn caniatáu i rym rhesymol gael ei ddefnyddio o dan amgylchiadau penodol.

Mae **Rhan 6** yn gwneud darpariaeth ynghylch troseddau a chosbau. Mae rheoliad 29 yn darparu bod person sy'n torri gofynion (a restrir) yn y Rheoliadau hyn, heb esgus rhesymol, yn cyflawni trosedd. Mae'r drosedd honno i'w chosbi drwy ddirwy ddiderfyn. Mae rheoliad 30 yn ymwneud â throseddau gan gyrff corfforedig. Mae rheoliad 31 yn caniatáu i droseddau gael eu cosbi drwy hysbysiadau cosb benodedig ac mae rheoliad 32 yn ymwneud ag erlyn troseddau o dan y rheoliadau.

Mae **Rhan 7** yn cynnwys termau wedi eu diffinio (rheoliad 33) ac yn dirymu Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Cymru) (Rhif 2) 2020 ([O.S. 2020/725 \(Cy. 162\)](#)) fel y'u diwygiwyd (rheoliad 34). Mae rheoliad 33 hefyd yn gwneud darpariaeth sy'n addasu'r cyfyngiadau niferus ar unigolion yn y Rheoliadau sy'n cyfyngu ar ryngweithio ag unrhyw un nad yw'n aelod o'u haelwyd. Mae hyn yn caniatáu i berson sy'n byw ar ei ben ei hun neu ddim ond gyda phlant gytuno i ffurfio aelwyd estynedig gydag aelwyd arall, sy'n golygu y gall aelodau o'r ddwy aelwyd ryngweithio â'i gilydd fel pe baent yn aelodau o un aelwyd.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. O ganlyniad, ni luniwyd asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn.

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 3) (Cymru) 2020.